

CRNA GORA

MINISTARSTVO PRAVDE

P L A T F O R M A

**O UČEŠĆU DELEGACIJE VLADE CRNE GORE NA 69. ZASIJEDANJU KOMITETA
UJEDINJENIH NACIJA ZA BORBU PROTIV TORTURE I DRUGIH OBLIKA
OKRUTNOG, NEČOVJEČNOG ILI PONIŽAVAJUĆEG PONAŠANJA ILI KAŽNJAVANJA
NA KOME ĆE BITI RAZMATRAN TREĆI PERIODIČNI IZVJEŠTAJ CRNE GORE**

22. i 23. APRIL 2020. GODINE, ŽENEVA – ŠVAJCARSKA

1. Konvencija UN protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka

Konvencija Ujedinjenih nacija protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka (CAT) predstavlja jednu od osam osnovnih konvencija UN iz oblasti zaštite i promocije ljudskih prava i osnovnih sloboda. Konvencija je usvojena od strane Generalne skupštine Ujedinjenih nacija 10. decembra 1984. godine. Značaj ove Konvencije ogleda se i u činjenici da je 155 država članica UN do sada izvršilo njenu ratifikaciju.

Crna Gora je podnijela Inicijalni izvještaj Komitetu protiv torture od 11-12. novembra 2008. godine i drugi periodični izvještaj Crna Gora pred Komitetom protiv torture od 25. oktobra 2012. godine.

Treći periodični izvještaj Crna Gora biće predstavljen pred Komitetom protiv torture u skladu sa opcionom procedurom „Lista pitanja prioriternih za izvještavanje“ (**List of issues prior to report – LOIPR procedure**) koja je prihvaćena od strane Crne Gore i u skladu sa kojom je rađen III periodični izvještaj.

Članom 17 Konvencije protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka uspostavljen je Komitet protiv torture čiji mandat podrazumijeva razmatranje nacionalnih izvještaja o sprovođenju CAT. Obaveza podnošenja izvještaja i njihova periodičnost su utvrđene članom 19.

Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija je bila potpisnica Konvencije (18. aprila 1989.), a postala je članica 1991. godine (Sl.list SFRJ - Međunarodni ugovori 9/91-3). Nakon obnove nezavisnosti, Crna Gora je izvršila sukcesiju u odnosu na Konvenciju 23. oktobra 2006. godine.

2. Komitet protiv torture

Komitet protiv torture predstavlja ugovorno tijelo koje je ovlašćeno od strane članica Konvencija da vrši monitoring implementacije njenih odredaba¹, sprovodi istragu povodom sistematske upotrebe mučenja², razmatra međudržavne predstavke³ i prima individualne predstavke⁴.

Komitet čini deset eksperata visokih moralnih kvaliteta, čija je kompetentnost u oblasti ljudskih prava priznata i koji učestvuju u radu Komiteta u ličnom svojstvu. Eksperte biraju države članice, vodeći računa o prodjednakoj geografskoj zastupljenosti. Komitet, na 52. zasijedanju će imati sljedeći sastav: Esadija Belmir (Maroko), Claude Heller (Meksiko), Erdogan Iscan (Turska), Jens Modvig (Danska), Ilvija Puce (Latvia) Ana Racu (Moldavija), Diego Rodriguez-Pinzon (Kolumbija), Sébastien Touze (Francuska), Bakhtiyar Tuzmukhamedov (Ruska Federacija), Kening Zhang (Kina).

¹ Propisano u članu 19.

² Član 20 propisuje da u slučajevima kada Komitet primi vjerodostojna obaveštenja za koja smatra da sadrže pouzdane informacije o tome da se tortura sistematski primjenjuje na teritoriji jedne države članice, on poziva tu državu da sarađuje u razmatranju tih obavještenja.

³ Član 21 propisuje da svaka država članica ove Konvencije može izjaviti da priznaje da je Komitet nadležan da prima i razmatra saopštenja u kojima jedna država članica tvrdi da neka druga država članica ne ispunjava svoje obaveze po osnovu članstva u CAT.

⁴ Mogućnost podnošenja individualnih predavki predviđena je članom 22 Konvencije.

Mandat Komiteta, pored razmatranja nacionalnih izvještaj, međudržavnih i individualnih predstavki, podrazumijeva i usvajanje tzv. opštih komentara koji predstavljaju interpretaciju pojedinih pitanja vezanih za primjenu Konvencije.

3. Metod rada Komiteta protiv torture

Komitet zasijeda u Ženevi. Redovna zasijedanja se po pravilu održavaju u maju i novembru i podrazumijevaju održavanje **plenarnog zasijedanja**, u trajanju od tri sedmice, i jednodnevnog **zasijedanja radne grupe Komiteta**, koje prethodi plenumu.

Komitet vrši izbor dvoje svojih predstavnika koji će obavljati funkciju izjavioca (*rapporteur*) za svaku državu podnosioca Izvještaja pojedinačno. Za Crnu Goru izjavioci su Jens Modvig – Danska i Ana Racu – Moldavija.

Razmatranje izvještaja ima formu konstruktivnog dijaloga između članova Komiteta i delegacije države podnosioca izvještaja. Cilj ovog dijaloga je postizanje boljeg razumijevanja realnog stanja u državi, kao i zajedničko utvrđivanje modaliteta za unapređenje implementacije Konvencije. Razmatranje izvještaja podrazumijeva održavanje dva sastanka koja su otvorena za javnost. Prvog dana (tzv. prijedodnevno zasijedanje) vrši se prezentacija najvažnijih djelova izvještaja od strane delegacije države podnosioca uglavnom kroz govor šefa delegacije kao i izlaganje dvaju izjavioca, te se počinje sa pitanjima ostalih i odgovorima ukoliko za to ostane vremena. Drugi dan rezervisan je za odgovore na pitanje delegacije i interaktivnoj diskusiji između članova Komiteta i delegacije države pregleda. Takođe, ovaj dio zasijedanja predstavlja priliku da se afirmišu aktivnosti koje su preduzete nakon datuma podnošenja izvještaja (vremenski razmak između datuma podnošenja 2018. godina i datuma razmatranja izvještaja 2020. godina).

Nakon prezentacije svakog pojedinačnog izvještaja, na zatvorenom zasijedanju, Komitet pristupa razmatranju održanog sastanka, na osnovu čega izjavioci za državu sastavljaju nacrt zaključaka i preporuka. O nacrtu se zatim raspravlja na plenumu, koji je, takođe, zatvoren za javnost.

Forma zaključaka i preporuka je standardizovana i obuhvata kratki uvod, osvrt na pozitivna dostignuća, kao i izazove u implementaciji Konvencije. Jednom usvojeni zaključci i preporuke dostavljaju se državi podnosiocu. Zaključci i preporuke Komiteta će biti dostavljeni delegaciji Crne Gore 14. maja 2020. u 18:00 časova, a u slučaju postojanja tehničkih (nesuštinskih) grešaka u istom država je dužna da zatraži ispravke Komitetu u roku do 15. maja 2020. godine do 09:00 časova. Zaključna razmatranja Komiteta biće objavljena 15. maja 2020. godine u 13:00 časova.

Država podnosilac može iznijeti svoje komentare na usvojene zaključke i preporuke, uz zahtjev da se oni učine javnim. U tom slučaju komentari države se izdaju kao zvaničan dokument Komiteta protiv torture.

Komitet može utvrditi i određene oblasti za koje je država obavezna da, u roku od godinu dana, podnese informaciju o dodatnim mjerama koje su preduzete radi unapređenja implementacije Konvencije, a u skladu sa iznijetim preporukama Komiteta.

4. Drugi periodični izvještaj Crne Gore Komitetu protiv torture po članu 19 Konvencije protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka

Crna Gora od proglašenja svoje nezavisnosti 3. juna 2006. godine, u skladu sa Odukom o proglašenju nezavisnosti Republike Crne Gore („Službeni list RCG“, br.36/2006) koju je usvojila Skupština Crne Gore, primjenjuje i preuzima sve međunarodne ugovore i sporazume koje je zaključila i kojima je pristupila državna zajednica Srbija i Crna Gora, a koji se odnose na Crnu Goru i koji su u saglasnosti sa njenim pravnim poretком.

Crna Gora je strana ugovornica Konvencije protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka („Sl. list SFRJ“ – Međunarodni ugovori, br.9/1991) (u daljem tekstu: Konvencija) i Dodatnog protokola uz Konvenciju („Sl. list CG - Međunarodni ugovori“, br.9/2008).

Obaveza izvještavanja Komitetu protiv torture (u daljem tekstu CAT), definisana je članom 19 Konvencije. Inicijalni izvještaj o mjerama koje je Crna Gora preduzela da bi ispunila svoje obaveze u skladu sa Konvencijom dostavljen je Ujedinjenim Nacijama 3. maja 2006. godine. Nakon usvajanja, Inicijalni izvještaj je objavljen od strane Ujedinjenih Nacija - CAT/C/MNE/11 od 06. oktobra 2008. godine. U skladu sa odredbama člana 19 Konvencije, pripremljen je Drugi periodični izvještaj o svim novim preduzetim mjerama u cilju efikasne primjene Konvencije, koji je ujedno i prikaz postignutih rezultata u ostvarivanju prava garantovanih ovom Konvencijom u Crnoj Gori.

Pri izradi izvještaja, poseban osvrt dat je na Zaključne observacije Komiteta protiv torture CAT/C/MNE/CO/12 od 19. januara 2009. godine i na Spisak pitanja prije podnošenja Trećeg periodičnog izvještaja Crne Gore (CAT/C/MNE/QPR/3).

U pripremi Trećeg periodičnog izvještaja CAT učestvovali su: Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo pravde, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo zdravlja, Vrhovni sud Crne Gore, Vrhovno državno tužilaštvo, Uprava za izvršenje krivičnih sankcija, Uprava policije, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda.

Vlada Crne Gore je, na sjednici od 24. maja 2018. godine, usvojila Treći periodični izvještaj Komitetu protiv torture.

5. Sastav delegacije koja će učestvovati 69. zasijedanju Komiteta Ujedinjenih nacija protiv torture

Polazeći od činjenice da razmatranje Trećeg periodičnog izvještaja Crne Gore Komitetu protiv torture po članu po članu 19 Konvencije protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka podrazumijeva konstruktivni dijalog između delegacije Vlade Crne Gore i članova Komiteta protiv torture, kao članovi delegacije Vlade Crne Gore predloženi su predstavnici nadležnih organa koji su direktno involvirani u implemenataciju Konvencije. S tim u vezi predlaže se delegacija Vlade Crne Gore u sljedećem sastavu :

- Nataša Radonjić, generalna direktorka Direktorata za izvršenje krivičnih sankcija, Ministarstvo pravde, šefica delegacije;

- Maja Schmidt Gutzat, I savjetnica u Stalnoj misiji Crne Gore pri Ujedinjenim nacijama i drugim međunarodnim organizacijama u Ženevi, članica;
- Nikola Ražnatović, I sekretar u Stalnoj misiji Crne Gore pri Ujedinjenim nacijama i drugim međunarodnim organizacijama u Ženevi, član;
- Aida Bojadžić, ovlašćeno službeno lice I za kontrolu izvršenja kazni zatvora i mjera bezbjednosti koje se izvršavaju u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija u Direkciji za kontrolu izvršenja kazni zatvora i mjera bezbjednosti, Direktorat za izvršenje krivičnih sankcija, Ministarstvo pravde, članica;
- Blanka Radošević-Marović, Generalna direktorka Direktorata za unapređenje i zaštitu ljudskih prava i sloboda, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, članica;
- Goran Kušević, generalni direktor u Direktoratu za socijalno staranje i dječju zaštitu, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, član;
- Željka Jovović, predsjednica Osnovnog suda u Podgorici, članica;
- Ana Bošković, državna tužiteljka u Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici, članica;
- Milan Tomić, direktor Uprave za izvršenje krivičnih sankcija, član;
- Jelica Živković, doktorka psihijatar u Sektoru za zdravstvenu zaštitu, Uprava za izvršenje krivičnih sankcija, članica;
- Nina Milović, načelnica u Direktoratu za zdravstvenu zaštitu, Ministarstvo zdravlja, članica;
- Tamara Milić, načelnica Direkcije za predškolsko i inkluzivno obrazovanje, Ministarstvo prosvjete, članica;
- Milena Pajović, šefica Odsjeka za upravni nadzor nad radom Uprave policije, Direkcija za bezbjedonosne poslove i nadzor nad radom Uprave policije, Direktorat za nadzor, Ministarstvo unutrašnjih poslova, članica.

Delegacija Vlade Crne Gore biće praćena sa dva prevodioca, i to:

- Vanja Jančić i
- Goran Drinčić.

6. Ocjena potrebnih finansijskih sredstava

Troškove učešća na 69. zasijedanju Komiteta Ujedinjenih nacija protiv torture snose institucije čiji su predstavnici članovi delegacije.

Troškove angažovanja dva prevodioca za potrebe učešća delegacije na 69. zasijedanju Komiteta snosi Ministarstvo pravde.